

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник ректора
проф. _____ І.П.Гладкий

« ____ » _____ 2011 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»
(відповідно до вимог кредитно-модульної системи навчання)

Робоча навчальна програма складена к.в.н., доцентом кафедри Міжнародної економіки Бабичем А. П. на основі освітньо - професійної програми для галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування» та навчального плану за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Рецензент

Професор кафедри Стратегічного менеджменту
Харківського регіонального інституту державного
Управління НАДУ при Президенті України
кандидат економічних наук, професор

К.І.Мельникова

Робоча навчальна програма розглянута та ухвалена кафедрою Міжнародної економіки
(протокол № _____ від « ____ » _____ 2011 р.)

Завідуючий кафедрою
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Зав. випускної кафедри
доктор економічних наук, професор

В. Г. Шинкаренко

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету Управління та бізнесу
(протокол № _____ від « ____ » _____ 2011 р.)

Голова Ради (методичної комісії)
факультету Управління та бізнесу
доктор економічних наук, професор

І.А.Дмитрієв

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опис навчальної дисципліни

« Зовнішньоекономічна діяльність підприємства»
(система змістових модулів)

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредитів Усього годин – 108 год. Усього змістових модулів – 19. Усього блоків змістових модулів – 2. Усього залікових модулів – 2. Один змістовий модуль – 3-8 год. Один заліковий модуль – 47-61 год. Усього аудиторних годин на тиждень – 3 (лекцій – 2 год. Практичних занять – 1 год.).	Галузь знань – 0306 «Менеджмент і адміністрування». Напрямок підготовки 6.030601 «Менеджмент». Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр. Кількість навчальних груп у потоці – 3. Лектор, відповідальний за курс – професор Бабич Дмитро Володимирович.	Навчальна дисципліна – обов’язкова Рік підготовки – 2. Семестр навчання – 4. Кількість годин: лекцій – 36, практичних занять - 18 самостійних робіт студентів (СРС) – 54, Модульний контроль (види контролю: усне опитування в ході лекцій, модульні тестові завдання, перевірка та оцінка виконаних рефератів і ситуаційних завдань). Підсумковий контроль: інтегрований залік.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність господарських, економічних, правових, фінансових відносин у сфері економічної діяльності між підприємствами України – суб’єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними фірмами як на території України, так і за її межами, а також механізм організації, регулювання планування та ефективного управління процесами ринкової трансформації зовнішньоекономічної діяльності підприємств в Україні.

I. МЕТА ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є отримання студентами системи знань з об’єктивних закономірностей, умов, процесів і специфічних особливостей зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємства, а також набуття навичок їх практичного використання

Завданнями вивчення дисципліни є:

- розуміння суттєвості зовнішньоекономічної діяльності підприємства, цілей, мотивів і передумов їх виникнення, правового та економічного середовища розвитку;
- вивчення видів та форм ЗЕД підприємства;

- усвідомлення економічної природи комерційних операцій на зовнішніх ринках;
- вивчення принципів укладання та виконання угод;
- проведення економічного аналізу ЗЕД підприємства, визначення її ефективності.;

Результатом вивчення дисципліни є формування у студентів цілісної уяви про процеси у сфері ЗЕД ; оволодіння культурою сучасного економічного мислення, методологічними підходами щодо аналізу та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності; формування у студентів умінь і практичних навичок використання набутих знань у практиці здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства щодо застосування емпіричних та статистичних даних, інформаційної бази для аналізу стану світового економічного середовища з метою вибору стратегії виходу на зовнішні ринки; оволодіння методиками проведення аналізу щодо вибору найоптимальніших для підприємства умов співпраці з іноземним контрагентом; формування комплексного підходу до розуміння механізму проходження вантажів через митний кордон України; формування укладення зовнішньоекономічного контракту згідно з діючою нормативно-правовою базою

II ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Місце дисципліни в системі економічних наук. Вступ до основ зовнішньоекономічної діяльності. Цілі та завдання курсу. Структура дисципліни. Теоретико-методичні особливості навчального процесу з дисципліни «Основи зовнішньоекономічної діяльності». Організаційно-методичні рекомендації щодо самостійної роботи студентів. Контроль знань і умінь за дисципліну. Література.

Блок змістових модулів (розділ) 1

СУТНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.

Змістовий модуль (тема) 1

Зовнішньоекономічна діяльність та її роль в розвитку національної економіки

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язок. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічної діяльності на національну економіку. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та

суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх професійно орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Література: [6,23-24,26-27,32,33,39,41-42,44].

Змістовий модуль (тема) 2

Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Аналіз сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту (імпорту), частка продукції оборонної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту (імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Правове регулювання зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.

Література: [23-27,39,41-43,46].

Змістовий модуль (тема) 3

Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Органи місцевого самоврядування та регіональні аспекти регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово – промислові палати, фондові та валютні біржі. Правове регулювання ЗЕД. Реєстрація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Література: [1-8,11-13,16-18,20-22,24,29,33,37].

Змістовий модуль (тема) 4

Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового вивезення (ввезення), переробка на митній території України, переробка поза митної території України, Знищення і руйнування, магазини безмитної торгівлі, митного складу. спільної митної зони, відмови на користь держави. Основні

митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів «Inkoterms 2000». Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Література: [1-8,11-12,16-17,22,29,33,44].

Змістовий модуль (тема) 5

Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків (ПДВ, мита, акцизного збору) у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які звільнюються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон. Відображення митних платежів ВМД. особливості оподаткування імпорту послуг.

Література: [1-8,11-12,16-17,22,29,33,44].

Змістовий модуль (тема) 6

Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні методи регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: квотування і ліцензування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз застосування імпортного тарифу та імпоротної квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові способи нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпорتنі депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарухування антидемпінгового та ком пенсійного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закуплень.

Література: [1-8,11-12,16-17,22,29,33,44].

Змістовий модуль (тема) 7

Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні .

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюти, валютний курс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська

валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою. Література: [13-15,19-22,24-26,32-34,37-38,43].

Змістовий модуль (тема) 8

Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ. Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж. платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валюто обмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: SWIFT, CHIPS, TARGET. Система клірінгу. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Література: [13-15,19-22,24-26,32-34,37-38,43].

Змістовий модуль (тема) 9

Основні завдання для самостійної роботи студентів за змістовими модулями 1,2,3,4,5,6,7,8

Модульний контроль знань за змістовими модулям 1,2,3,4,5,6,7,8. (заліковий модуль №1) здійснюється у формі модульного тестування, усного опитування в ході лекцій, перевірки та оцінювання виконаних рефератів і ситуаційних завдань.

Перелік питань:

1. Сутність зовнішньоекономічної діяльності та основні форми прояву зовнішньоекономічних відносин.
2. Становлення та еволюція зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
4. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
5. Митно – тарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності
6. Митні режими та їх характеристика.
7. Митні збори та платежі
8. Нетарифні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності
9. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності
10. Система валютного контролю.
11. Міжнародні розрахунки.
12. Банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Блок змістових модулів (розділ) 2 ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Змістовий модуль (тема) 10

Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Передумови і мотивація виходу підприємства на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішній ринок. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форма виходу підприємства на зовнішній ринок. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення і аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішній ринок.

Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Література: [24-27,31-32,35-36,38-41,43,45].

Змістовий модуль (тема) 11

Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Зовнішньоторговельна ціна: сутність, поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обґрунтування зовнішньоторговельних цін. Принципи визначення світових цін. Трансферні ціни: сутність, функції. Особливості трансферного ціноутворення. Ціноутворення в електронній торгівлі. Специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної фіни. Рівень ціни, базис ціни, одиниці виміру ціни. Способи фіксації ціни. Цінові надбавки і знижки.

Змістовий модуль (тема) 12

Торговельно – посередницька діяльність на зовнішньому ринку.

Сутність і види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір “делькредере”. Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом “першої руки”, монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

Література: [24,27,32-33,35,38-41,43,45]

Змістовий модуль (тема) 13

Компенсаційна торгівлю у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Сутність і особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зовнішньої торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу “світч”, угоди типу “оффсет”, рамочні угоди, угоди позитивної зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов’язання імпорту та експорту і обов’язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів країни-імпортера.

Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.

Література: [9,24,27,32,38-41,43,45].

Змістовий модуль (тема) 14

Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

Умови контракту: обов’язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула, Предмет контракту, Кількість і якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта продажу. Умови перерахунку валюти ціни у валюту продажу. Гарантії та технічне обслуговування. Порядок приймання товару. Рекламациї і санкції. Арбітраж. Форс – мажорні обставини. Інші умови.

Література: [14-15,19,24-25,32,34-35,41].

Змістовий модуль (тема) 15

Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз виконаних обов’язків щодо експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки обігу зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз раціональності використаних коштів у зовнішній торгівлі: оборотність оборотних коштів у зовнішньоторговельних операціях, аналіз обороту коштів у товарах, аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорті товарів. Методичні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Література: [24,27-28,32,37-41,43,45].

Змістовий модуль (тема) 16

Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх структура.

Сутність та класифікація ризиків ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків у міжнародних розрахунках. Методи страхування ризиків в ЗЕД. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.

Література: [24,27-28,32,37-41,43,45].

Змістовий модуль (тема) 17

Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень. Організація міжнародних перевезень. Фактори, які впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторська обслуговування міжнародних перевезень, Міжнародні транспортні коридори.

Література: [2,8,11,24-25,28-30,34].

Змістовий модуль (тема) 18

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.

Мета і завдання створення спеціальних економічних зон. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. Пільги, що надаються на території ВЕЗ. Класифікація та характеристика видів вільних економічних зон: експортно-виробничих, туристсько-рекреаційних ВЕЗ, вільних портів, технопарків, технополісів і бізнес -інкубаторів. Основні офшорні юрисдикції. Офшорні компанії. Цілі використання офшорних компаній. Основні види офшорних компаній. Співпраця офшорної і оншорної компанії. Діяльність офшорних банків. Регулювання співпраці українських резидентів з офшорними компаніями. Законодавчі обмеження щодо співпраці з офшорами.

Змістовий модуль (тема) 19

Основні завдання для самостійної роботи студентів за змістовими модулями 10,11,12,13, 14, 15, 16, 17, 18.

Модульний контроль знань за змістовими модулям 10,11,12,13, 14, 15, 16, 17, 18. (заліковий модуль №2) здійснюється у формі модульного тестування, усного опитування в ході лекцій, перевірки та оцінювання виконаних рефератів і ситуаційних завдань.

Перелік питань

1. Порядок створення змішаних підприємств. .
2. Спільні підприємства та їх перспективи розвитку в Україні

3. Функціонування підприємств з іноземним капіталом.
- 4 Особливості цінової політики на зовнішньому ринку.
5. Посередники в зовнішньоекономічній діяльності підприємства.
6. Компенсаційна торгівля у зовнішньоекономічній діяльності підприємств
7. Типові контракти в міжнародній торгівлі та їх умови.
8. Базисна умова поставки товарів „Інкотермс”.
9. Валютні умови контракту.
10. Валютні ризики та їх страхування.
- 11.Транспортна забезпечення зовнішньоекономічної діяльності.
- 12.Аналіз зовнішньоекономічної діяльності
- 13.Економічна ефективність зовнішньоекономічної діяльності.
- 14.Спеціальні економічні зони: види та їх характеристика.
- 15.Сутність і види офшорних компаній.

Заключення

Засвоєння студентами теоретичних та науково-практичних основ курсу « Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» має велике значення для практичної діяльності майбутніх фахівців з менеджменту, оскільки дає змогу підвищити ефективність управлінської діяльності в сфері зовнішньоекономічних відносин.

4. Розподіл змістових модулів за видами занять за годинами та кредитами

Таблиця 4.1

Назва змістовного модуля	Усього на зміст/ модуль (год./кр)	Лекції (год.)	Пра. заняття (год.)	СРС (год.)
Блок змістових модулів (розділ) 1 СУТНІСТЬ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, СИСТЕМА РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН.				
Змістовий модуль (тема) №1 Зовнішньоекономічна діяльність та її роль в розвитку національної економіки	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) №2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) №4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) №7 Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) 8 Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування зовнішньоекономічної діяльності	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) № 8 Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1,2,3,4,5,6,7,8	3/0, 08	-	-	3
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 1	47/1,31	16	8	23
Блок змістових модулів (розділ) 2 ФОРМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ТА ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ				
Змістовий модуль (тема) №10 Форми виходу підприємств на зовнішні ринки	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №11. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №12. Торговельно – посередницька діяльність на зовнішньому ринку.	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) № 13 Компенсаційна торгівлю у сфері зовнішньоекономічної діяльності	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) № 14. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) №15. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.	7/0,19	4	2	3
Змістовий модуль (тема) №16 Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх структура.	4/0,11	2		2
Змістовий модуль (тема) №17 Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №18 Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.	7/0,19	2	2	3
Змістовий модуль (тема) №19 Основні завдання для СРС за змістовими модулями 9,10,11,12,13, 14, 15, 16, 17, 18	8/0,22	-		8
Усього за блоком змістових модулів (розділом) 2	61/1,69	20	10	31
Усього	108/3	36	18	54

Перелік тем практичних занять

Таблиця 4.2

№ з/п	№ змістового модуля (теми)	Зміст практичних занять	Обсяг, годин
1	2	Аналіз основних напрямків розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні	2
2	4	Єдиний митний тариф. Порядок розрахунку імпортного і експортного мита	2
3	5-7	Економічні за валютні важелі регулювання зовнішньоекономічних відносин	2
4	8	Моделі міжнародних розрахунків в зовнішньоекономічній діяльності підприємства	
5	10	Аналіз міжнародного ринку як важлива умова виходу підприємства на зовнішній ринок	2
6	11	Методи і прийоми формування ціни в міжнародній діяльності підприємства.	2
7	15	Аналіз показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	2
8	17	Міжнародні базисні умови зовнішньоекономічних контрактів «Інкотермс»	2
9	18	Основні пільги вільних економічних зон . Види обшорних компаній.	2
Всього годин			18

5. Система оцінювання навчання студента (залікові модулі)

№	Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма Контролю знань	Шкала оцінювання знань студента
1	2	3	4	5	6
1	Перший заліковий модуль за змістовними модулями 1,2,3,4,5,6,7,8,9	47	1,31	Модульний контроль: модульне тестування, усне опитування, реферати, ситуаційні завдання	(1...100)
2	Другий заліковий модуль за змістовними модулями 10,11,12,13,14.1 5.16.17,18.	61	1,69	Модульний контроль: модульне тестування, усне опитування, реферати, ситуаційні завдання	(1...100)
Усього		108	3		(1...100)

6. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання не передбачено навчальним планом підготовки фахівців за напрямом підготовки Менеджмент.

7. Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно розподілу змістових модулів за видами занять (за годинами та кредитами).

8. Шкала оцінки знань студентів (за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
BC	Добре	75 – 89
DE	Задовільно	60 – 74
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	1 – 34

Примітка: згідно з наказом МОН України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка Знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1...100) балів.

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали кафедри з дисципліни, які знаходяться на освітньому порталі ХНАДУ.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальні програми, плани семінарських занять, тематика рефератів, матеріали для самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

10. Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів

Основна література

1. Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції: Закон України від 17.07.97р. // ВВР України. – 1997. – № 44.
2. Про єдиний митний тариф: Закон України від 05.02.92р. // ВВР України. – 1992. – № 19.
3. Про застосування спеціальних заходів відносно імпорту в Україну: Закон України від 22.12.98р. № 333-XIV // Уряд. кур'єр. – 1999. – № 35.
4. Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту: Закон України від 22.12.98р. № 330-XIV // ВВР України. – 1999. – № 9-10.
5. Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту: Закон України від 22.12.98р. № 331-XIV // ВВР України. – 1999. – № 12-13.
6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.91р. // ВВР України. – 1991. – № 29.
7. Про ліцензування певних видів господарської діяльності: Закон України від 01.06.2000р. // ВВР України. – 2000. – № 32.
8. Про митну справу: Закон України від 26.06.91р. № 1262-XII // Українська митниця. – К., 1991.
9. Про операції з давальницькою сировиною у зовнішньоекономічних відносинах: Закон України від 15.09.95р. // ВВР України. – 1995. – № 32.
10. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19.03.96р. // Галицькі контракти. – 1996. – № 20.
11. Про ставки акцизного збору та мита на деякі транспортні засоби та шини до них: Закон України від 24.05.96р. // ВВР України. – 1996. – № 32.
12. Про заходи щодо вдосконалення кон'юнктурно-цінової політики у сфері зовнішньоекономічної діяльності: Указ Президента України від 10.02.96р. № 124/96.
13. Про невідкладні заходи щодо посилення валютного контролю: Указ Президента України від 08.06.93р. № 195/93.
14. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 06.09.2001р. № 201.
15. Про порядок реєстрації і облік зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Наказ Міністерства економіки України від 29.06.2000р. № 136.

16. Про встановлення мінімальної вартості окремих видів імпортованих товарів: Постанова КМУ від 27.07.98р. № 1164.
17. Про деякі питання регулювання товарообмінних (бартерних) операцій в сфері зовнішньоекономічної діяльності: Постанова КМУ від 29.04.99р. № 756.
18. Про порядок клірингових розрахунків: Постанова КМУ та НБУ від 02.04.94р. № 207.
19. Про типові платіжні умови зовнішньоекономічних договорів (контрактів) і типові форми захисних застережень до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), які передбачають розрахунки в іноземній валюті: Постанова КМУ від 21.06.95р. № 444.
20. Про затвердження порядку встановлення і використання офіційного обмінного курсу гривні до іноземних валют: Постанова НБУ від 18.03.99р. № 129.
21. Правила використання готівкової іноземної валюти на території України: Затв. Постановою Правління НБУ від 26.03.98р. № 119.
22. Артемов Н.М. Финансово-правовое регулирование внешнеторговой деятельности: Учебник. – М., 1999.
23. Балабанов И.Т. Внешнеэкономические связи. – М., 2001.
24. Внешнеэкономическая деятельность предприятия: Учебник для вузов / Л.Е.Стровский, С.К.Казанцев, Е.А. Паршина и др.; Под ред. проф. Л.Е.Стровского. – 2-е изд., перераб. и доп. – М., 2000.
25. Грачев Ю.Н. Внешнеэкономическая деятельность. Организация и техника внешнеторговых операций. – М., 2000.
26. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посібник. – К., 1996.
27. Дегтярева О.И. Внешнеэкономическая деятельность. – М., 2000.
28. Захаров К.В. Цыганок А.В., Бочарников, Захаров А.К. Логистика, эффективность и риски внешнеэкономических операций. – К., 2001.
29. Кормич Б.А. Державно-правовий механізм митної політики України. – Одеса, 2000.
30. Назаренко В.М., Назаренко К.С. Транспортное обеспечение внешнеэкономической деятельности. – М., 2000.
31. Новицкий В.Е. Внешнеэкономическая деятельность и международный маркетинг. – К., 1994.
32. Ноздрева Р.В. Организация и управление внешнеэкономической деятельностью. – М., 1999.
33. Покровская В.В. Организация и регулирование внешнеэкономической деятельности. – М., 2000.
34. Солошенко Л. Внешнеэкономическая деятельность: организация и документальное оформление. – 2-е изд., перераб. и доп. – Х., 2001.
35. Фаминский И.П. Внешнеэкономический толковый словарь. – М., 2000.

Додаткова література

36. Дэниелс Дж. Д., Радеба Ли Х. Международный бизнес: внешняя среда и деловые операции: Пер. с англ. – М., 1994.
37. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності. – К., 2002.
38. Кредісов А.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю. – К., 1997.
39. Макогон Ю.В. и др. Внешнеэкономическая деятельность. – Донецк, 1998.
40. Попов С.Г. Внешнеэкономическая деятельность фирмы. Особенности менеджмента и маркетинга: Учеб. пособие. – М., 1997.
41. Прокушев Е.Ф. Внешнеэкономическая деятельность: Учеб.-практич. пособие. – М., 1999.
42. Соколенко С.І. Глобалізація і економіка України. – К., 1999.
43. Стровский Л.Е. Внешнеэкономическая деятельность предприятия – М., 1999.
44. Терещенко С., Науменко В. Основи митного законодавства в Україні. Теорія та практика. – К., 1999.
45. Турбан Г.В. Внешнеэкономическая деятельность. – Мн., 1997.
46. Україна 2000 і далі: геополітичні інтереси і сценарії розвитку. – К., 1999.

Узгодження з іншими дисциплінами навчального плану

Дисципліна	Викладач	Підпис

Укладач:
доцент кафедри
Міжнародної економіки

Бабич Анатолій Петрович